



Minister Zdrowia

DLGT.050.2.2025.AS
Warszawa, 03 września 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11641 Poseł Jolanty Niezgodzkiej, w sprawie promocji krwiodawstwa i benefitów dla honorowych dawców krwi, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

Krwiodawcom przysługują określone uprawnienia, tj.:

1. zwolnienie od pracy oraz zwolnienie od wykonywania czynności służbowych w dniu, w którym oddaje krew, oraz w dniu następnym, a także na czas okresowego badania lekarskiego dawców krwi zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie [art. 298²](#) Kodeksu pracy¹,
2. zwrot utraconego zarobku na zasadach wynikających z przepisów prawa pracy,
3. zwrot kosztów przejazdu do jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi na zasadach określonych w przepisach w sprawie diet i innych należności z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju; koszt przejazdu ponosi jednostka organizacyjna publicznej służby krwi,
4. posiłek regeneracyjny,
5. możliwość odliczenia od podatku dochodowego darowizny w wysokości iloczynu kwoty rekompensaty,
6. bezpłatne zaopatrzenie w leki objęte wykazami do wysokości limitu finansowania² – dotyczy Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi,
7. korzystanie poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach – dotyczy Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi.

Równocześnie należy wskazać, że 17 lipca 2024 r. zostało opublikowane rozporządzenie w sprawie norm jakości i bezpieczeństwa substancji pochodzenia ludzkiego przeznaczonych do zastosowania u ludzi oraz uchylające dyrektywy 2002/98/WE i 2004/23/WE³. Zgodnie z art. 87 rozporządzenie będzie stosowane od 7 sierpnia 2027 r., zatem do tego czasu należy dostosować przepisy krajowe do wymogów określonych w rozporządzeniu – do tego czasu kraje członkowskie zobowiązane są do dokonania

¹ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277, z późn. zm.).

² Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 907).

³ (Dz. U. UE z 2024 r., poz. 1938).

przeglądu funkcjonujących rozwiązań prawnych, w tym w zakresie przysługujących dawcom uprawnień. Podkreślenia wymaga bowiem, że zgodnie z przepisami rozporządzenia państwa członkowskie mają obowiązek zapewnić standardy dotyczące dobrowolnej i nieodpłatnej donacji, co oznacza, że nie powinno się oferować zachęt ani bodźców finansowych dla potencjalnych dawców. Wyłącza to również możliwość przyznania wynagrodzenia w formie wypoczynku, który wykracza poza czas konieczny odpowiednio do oddania krwi i dojazdu oraz czas konieczny na regenerację po oddaniu krwi.

Dobrowolność i nieodpłatność donacji oznacza także, że przysługujące krwiodawcom uprawnienia należy rozpatrywać nie w kontekście głównych przesłanek determinujących donację, a dowodów uznania i wdzięczności za oddaną krew i jej składniki. Decyzja o oddaniu krwi powinna wynikać z chęci dzielenia się z innymi, nie zaś z kalkulacji zysków. Krew nie jest produktem, jest darem dla drugiego człowieka. Wskazać należy, że doświadczenia wielu krajów wskazują, że pozyskiwana, w ramach honorowego krwiodawstwa, krew i jej składniki gwarantuje pełne bezpieczeństwo i ochronę zdrowia zarówno dawców, którzy są filarem krwiolecznictwa, jak i biorców krwi. Także Komisja ds. Petycji Senatu RP, na posiedzeniu w dniu 7 lutego 2024 r., podczas dyskusji nad rozszerzeniem uprawnień przysługujących krwiodawcom uznała powyższe za niezasadne, wskazując, że rozszerzenie katalogu uprawnień stoi w sprzeczności z ideą honorowego i altruistycznego dawstwa.

Sytuacja w krwiodawstwie jest dynamiczna i ściśle związana m.in. z demografią, co wymaga zachowania szczególnej ostrożności w kontekście działań podejmowanych przez publiczną służbę krwi. Dokonując bieżącej analizy zachodzących zmian demograficznych, niezależnych od publicznej służby krwi, warto zwrócić uwagę, że w Polsce, podobnie jak w większości krajów europejskich, systematycznie rośnie średnia długość życia, przy jednoczesnym zmniejszaniu się liczebności grupy potencjalnych dawców krwi. Aktualna sytuacja demograficzna oraz zachodzące w tym aspekcie zmiany powodują, że jednocześnie wzrasta liczba udzielanych świadczeń zdrowotnych, co również wpływa na zapotrzebowanie i wykorzystanie krwi i jej składników. Priorytetem działania publicznej służby krwi jest zapewnienie dostępności krwi i jej składników dla celów leczniczych, a to jest możliwe wyłącznie dzięki gotowości obywateli do oddawania krwi. Mając na uwadze, że krew jest bezcennym lekiem, którego dotychczas nie udaje się wyprodukować metodami laboratoryjnymi, i nadal jedynym sposobem na jej pozyskanie, jest jej oddawanie przez ludzi zdrowych i świadomych istoty honorowego krwiodawstwa, planowane jest zintensyfikowanie działań edukacyjnych i promocyjnych skierowanych do młodych osób. Dzięki wzmożonej edukacji na temat honorowego krwiodawstwa oraz zwróceniu szczególnej uwagi na coraz młodsze grupy wiekowe możliwe będzie uświadamianie jak ważne i potrzebne jest honorowe oddawanie krwi. Wobec powyższego w planowanej do ewentualnej realizacji nowej perspektywie programu polityki zdrowotnej Ministra Zdrowia, w zakresie zapewnienia samowystarczalności Rzeczypospolitej Polskiej w krew i jej składniki na lata 2027-2032, wzmocnione zostaną działania dotyczące przekazywania wiedzy na temat potrzeby honorowego oddawania krwi, roli jaką w systemie krwiodawstwa pełnią osoby ofiarowujące krew lub jej składniki, komu krew ratuje życie, dlaczego trzeba honorowo oddawać krew, etc. Organizacje wchodzące w skład systemu krwiodawstwa i krwiolecznictwa są świadome konieczności ustawicznego i ciągłego podejmowania działań z zakresu promocji i edukacji honorowego krwiodawstwa korzystając z różnych narzędzi i dróg dotarcia do grup docelowych. Dlatego, tak jak to miało miejsce dotychczas, propozycja założeń programu na kolejne lata zostanie opracowana przez interdyscyplinarny zespół i będzie miała charakter długofalowy konsekwentnie realizując cele sformułowane już w poprzednich edycjach Programu, jako strategię długofalowych rozwiązań w zakresie promocji i edukacji honorowego krwiodawstwa.

Warto dodać, że obecnie realizowany program polityki zdrowotnej pn. „Zapewnienie samowystarczalności Rzeczypospolitej Polskiej w krew i jej składniki na lata 2021-2026” także uwzględnia promowanie honorowego krwiodawstwa, obalenie mitów związanych z oddawaniem krwi oraz kształtowanie pozytywnych postaw prospołecznych także wśród dzieci i młodzieży. W ramach pakietu informacyjno-edukacyjnego dla uczniów zostały opracowane materiały promocyjne, m.in.: prezentacje multimedialne do wykorzystania przez nauczycieli podczas prowadzenia lekcji, komiksy, gry edukacyjne, książeczki z zagadkami dla najmłodszych, a także plakaty, ulotki, broszury, infografiki edukacyjne oraz filmy promocyjne. Opracowane materiały dostosowane są do potrzeb rozwojowych uczniów – uwzględniając potrzebę dotarcia do ww. grupy i zainteresowania młodych osób honorowym krwiodawstwem, by w przyszłości stanowiły one stabilny fundament krwiodawstwa i krwiolecznictwa, oraz dostosowanie działań promocyjnych i edukacyjnych do grupy odbiorców.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Marek Kos
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/